

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci žalobce **M. J.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Libereckého kraje**, se sídlem Liberec 2, U Jezu 642/2a, za účasti **M. V.**, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2012, čj. SO/P/336/2012/Kc/16 Tp-ODV-3, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2012, čj. SO/P/336/2012/Kc/16 Tp-ODV-3, a rozhodnutí Městského úřadu Lomnice nad Popelkou ze dne 8. 10. 2012, čj. MULO1092/2012/14, se z r u š u j í a věc se žalovanému v r a c í k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Lomnice nad Popelkou (dále také jen „prvoinstanční orgán“) ze dne 8. 10. 2012, čj. MULO1092/2012/14, kterým byl zamítnut návrh

žalobce na zrušení údaje o místě trvalého pobytu M. V. na adrese B. L. č. 18.

V jeho odůvodnění uvedl, že prvoinstanční orgán zamítl návrh žalobce z toho důvodu, že nebyla splněna podmínka stanovená ustanovením § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel spočívající v zániku užívacího práva M. V. k objektu nebo jeho vymezené části, neboť užívací právo mu svědčí, protože druhý ze spoluvlastníků předmětné nemovitosti mu svůj souhlas s užíváním nemovitosti potvrdil.

Žalovaný poukázal na ustanovení § 10 odst. 2 a § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o evidenci obyvatel. Konstatoval, že není sporu o tom, že M. V. místo trvalého pobytu v současné době neužívá. L. V., jako jeden ze spoluvlastníků, však dala souhlas k přihlášení M. V. k trvalému pobytu na předmětné adrese, což i následně v průběhu ústního jednání dne 25.9.2012 písemným vyjádřením potvrdila. Z toho je dle žalovaného nepochybné, že nebyla splněna podmínka zániku užívacího práva. K tomu, aby byl údaj o místě trvalého pobytu zrušen, je však třeba, aby byly splněny obě zákonné podmínky uvedené v ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel (tj. zánik užívacího práva i neužívání) současně.

K odvolací námitce žalobce, že k přihlášení M. V. došlo bez jeho souhlasu a vědomí, žalovaný uvedl, že žalobce a L. V. jsou spoluvlastníky rodinného domu č. 18 v B. L. Právem L. V. proto bylo v souladu s ustanovením § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel souhlasit s přihlášením svého syna, tj. M. V., na předmětné adrese. Dle žalovaného zmíněné ustanovení § 10 odst. 6 zákona o evidenci obyvatel nestanoví jako podmínku pro přihlášení občana k trvalému pobytu nezbytnost souhlasného vyjádření všech spoluvlastníků předmětné nemovitosti. K přihlášení občana k trvalému pobytu je dostačující souhlas i jen některého ze spoluvlastníků a i v případě negativního stanoviska ostatních spoluvlastníků nemovitosti není příslušná ohlašovna oprávněna odmítnout přihlášení občana k trvalému pobytu. V daném případě proto došlo k přihlášení M. V. k trvalému pobytu v souladu se zákonem, tj. se souhlasem oprávněné osoby (jeho matky) dne 6. 8. 2009, která byla oprávněna udělit tento souhlas s přihlášením.

Žalovaný uzavřel, že v daném případě nedošlo ani k porušení základních zásad správního řízení, neboť prvostupňový orgán postupoval tak, aby byl ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonů s požadavky uvedenými v ustanovení § 2 správního řádu. Tak bylo řádně postupem dle ustanovení § 50 správního řádu bez pochybností zjištěno, že M. V. užívací právo k objektu, který je místem jeho trvalého pobytu, nezaniklo. Žalobce proto nesplnil svoji zákonnou povinnost ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 zákona o evidenci

obyvatel, tj. prokázat existenci obou zákonných podmínek pro možné zrušení údaje o místě trvalého pobytu M. V. dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) téhož zákona, a proto nebylo možné jeho návrhu vyhovět.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí a jeho zrušení, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí prvostupňového orgánu, a vrácení věci správnímu orgánu k novému projednání. Současně požadoval, aby soud uložil orgánům veřejné správy řídit se při postupu dle zákona o evidenci obyvatel všemi platnými zákony České republiky a Listinou základních práv a svobod.

Žalobce poukázal na to, že M. V. v B. L. č. 18 nebydlí a nemá tam žádné věci. Ke změně jeho trvalého pobytu v evidenci obyvatel došlo bez vědomí zákonného zástupce (matky) žalobce jako spoluvlastníka nemovitosti, který byl v té době nezletilý.

Předně namítl, že se žalovaný důsledně nezabýval v odvolání uvedenými odkazy na porušení zákona o evidenci obyvatel, správního řádu a neřídil se občanskoprávní úpravou spoluvlastnictví. K základnímu porušení zákona došlo dle žalobce již v roce 2009 při zaevidování změny místa trvalého pobytu M. V. v evidenci obyvatel, když ohlašovna nezohlednila, že nebyla ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel dostatečně prokázána jeho oprávněnost užívat předmětnou nemovitost č. 18. Povinností ohlašovny v případě více spoluvlastníků nemovitosti je odkázat žadatele o změnu trvalého pobytu na předložení souhlasu všech a je pak na žadateli, zda souhlas všech spoluvlastníků získá. Pominutí zákonné úpravy spoluvlastnických vztahů dle občanského zákoníku tak založilo nezákonnost postupu veřejné správy nejen při provedení změny místa trvalého pobytu, ale i úkonů následných. Rozhodnutí o návrhu na zrušení místa trvalého pobytu bylo dle žalobce provedeno mechanicky dle interních výkladových pokynů Ministerstva vnitra a žalovaný se zabýval jen doslovným výkladem § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel a nepřihlédl k žalobcem uváděnému poukazu na porušení ustanovení § 10 téhož zákona.

Žalobce má zato, že zneužití přihlášky k trvalému pobytu a potvrzení souhlasu na přihlašovacím lístku před zaměstnancem ohlašovny posloužilo k jinému účelu, než k evidenčním údajům v celostátním registru obyvatel. Změna pobytu měla ochránit majetek rodičů M. V., zejména jejich rodinný dům a vybavení v Ohrazenicích, neboť s rodiči vždy žil a dosud žije ve společné domácnosti. Zákonem o evidenci obyvatel je trvalý pobyt definován jako údaj pouze evidenční, ale ve skutečnosti s ním pracuje celá řada dalších zákonů a navazuje na něj řada práv a povinností.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný popsal průběh správního řízení, v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. V reakci na žalobní námitky doplnil, že vzhledem k tomu, že dle ustanovení pokračování

§ 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel z přihlášení občana k trvalému pobytu nevyplývají žádná práva k objektu ani k vlastníkovu nemovitosti, nebylo nutné ve správním řízení řešit majetkoprávní vztahy mezi účastníky řízení, ani postupovat dle občanského zákoníku dle ustanovení o hospodaření se společnou věcí. Zopakoval, že L. V. je jako spoluvlastnice předmětné nemovitosti nepochybně oprávněnou osobou dle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel, která potvrdila souhlas k trvalému pobytu svého syna M. V. na přihlašovací lístku dne 6. 8. 2009 před zaměstnancem ohlašovny. Žalovaný setrval na názoru, že ze zmíněného ustanovení je zřejmé, že zákon nestanoví jako podmínku pro přihlášení občana k trvalému pobytu nezbytnost souhlasného vyjádření všech spoluvlastníků předmětné nemovitosti a je dostačující souhlas i jen některého z nich. I v případě negativního stanoviska ostatních spoluvlastníků nemovitosti není příslušná ohlašovna oprávněna odmítnout přihlásit takového občana k trvalému pobytu.

Žalovaný vyslovil nesouhlas i s námitkou, že měl být při svém rozhodování veden, resp. před ním již i prvostupňový orgán, i ustanovením § 12 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci obyvatel. Řízení v předmětné věci zahájené z podnětu žalobce je plně ovládáno právní úpravou zákona o evidenci obyvatel, v jehož ustanovení § 12 se rozlišuje řízení o zrušení údaje o místě trvalého pobytu vedené z moci úřední a řízení vedené na návrh oprávněné osoby. V daném případě bylo řízení vedeno na návrh žalobce dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) cit. zákona (tedy nikoliv z moci úřední) a v takovém případě byl žalobce povinen prokázat zánik užívacího práva k objektu místa trvalého pobytu a neužívání tohoto objektu občanem, jehož trvalý pobyt má být zrušen.

Osoba zúčastněná na řízení, tj. M. V., ve svém písemném vyjádření poukázal na text dopisu, který nadiktoval do protokolu při jednání před prvostupňovým orgánem dne 25. 9. 2012 a který žalobce parafoval. V něm je zdůvodněno, proč má trvalý pobyt na adrese B. L. č. 18. Zmínil příbuzenské vazby mezi zainteresovanými osobami včetně svého nároku na polovinu vlastnického podílu jeho matky na předmětné nemovitosti v případě dědictví. Vzhledem ke skutečnosti, že jeho matka svým souhlasem potvrdila jeho trvalý pobyt v předmětné nemovitosti, považuje snahu o zrušení trvalého pobytu za neoprávněnou.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez nařízení jednání dle jeho ustanovení § 51, když účastníci s tímto postupem vyslovili souhlas. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 29. 8. 2012 obdržel prvoinstanční orgán žádost žalobce o zrušení údaje o místě trvalého pobytu

M. V. na adrese B. L. č. 18. Dále jsou ve správním spise založeny listiny dokumentující průběh vedeného správního řízení včetně protokolů o jednání a podání účastníků řízení. Prvostupňový orgán posoudil žádost jako návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu podaný podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o evidenci obyvatel a zamítl jej pro nesplnění podmínky § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel spočívající v zániku užívacího práva M. V. k objektu nebo jeho vymezené části. Odvolání proti tomuto rozhodnutí následně žalovaný zamítl žalobou napadeným rozhodnutím.

Ve správním spise je založen i přihlašovací lístek ze dne 6. 8. 2009 k trvalému pobytu M. V. na adresu B. L. č. 18, z něhož je patrné, že souhlas s jeho přihlášením potvrdila svým podpisem L. V..

Není sporu o tom, že spoluvlastníky předmětné nemovitosti jsou žalobce a L. V., a to každý jedné ideální poloviny. Není sporu ani o tom, že M. V. místo svého trvalého pobytu, tj. předmětnou nemovitost na adrese B. L. č. 18, v současné době neužívá. Konečně není sporu ani o tom, že pouze L. V. jako spoluvlastnice jedné poloviny předmětné nemovitosti (přičemž spoluvlastníkem druhé její poloviny je žalobce) souhlasila s užíváním nemovitosti M. V. a jeho trvalým pobytem na uvedené adrese a i nadále tento svůj souhlas potvrzuje.

Podle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o evidenci obyvatel ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu a) byl-li zápis proveden na základě pozměněných, neplatných nebo padělaných dokladů nebo nepravdivě nebo nesprávně uvedených skutečností, b) byl-li objekt, na jehož adrese je občan hlášen k trvalému pobytu, odstraněn nebo zanikl nebo je podle zvláštních právních předpisů nezpůsobilý k užívání za účelem bydlení, nebo c) zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část. Dle odstavce druhého téhož ustanovení rozhodne ohlašovna o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c); v takovém případě je navrhovatel povinen existenci důvodu uvedených v odstavci 1 písm. c) ohlašovně prokázat.

Podle § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je občan při ohlášení změny místa trvalého pobytu podle odstavce 5 povinen doložit vlastnictví bytu nebo domu, nebo doložit oprávněnost užívání bytu, anebo předložit úředně ověřené písemné potvrzení oprávněné osoby o souhlasu s ohlášením změny místa trvalého pobytu. Takové potvrzení se nevyžaduje v případě, že oprávněná osoba potvrdí souhlas na přihlašovacím tiskopisu k trvalému pobytu před zaměstnancem ohlašovny. Za oprávněnou osobu se považuje osoba starší 18 let, způsobilá k právním úkonům, která je oprávněna užívat objekt uvedený v odstavci 1 nebo jeho

vymezenou část (např. byt nebo obytnou místnost), anebo je provozovatelem ubytovacího zařízení, kde se občan hlásí k trvalému pobytu.

Se žalovaným lze obecně souhlasit v tom, že při aplikaci ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel je třeba posoudit, zda nastanou kumulativně obě tam uvedené podmínky, tj. zda zanikne užívací právo občana k objektu (či jeho vymezené části) a zda občan objekt (či jeho vymezenou část) neužívá. Při takovém návrhu na zrušení údaje o místě trvalého pobytu je přitom návrhovač povinen existenci uvedených důvodů ohlašovně prokázat.

Žádost žalobce ze dne 28. 8. 2012 (doručenou prvoinstančnímu orgánu dne 29. 8. 2012) správní orgány správně kvalifikovaly jako návrh na zrušení údaje o místě trvalého pobytu ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

Krajský soud se však neztotožnil s názorem žalovaného, že k přihlášení občana k trvalému pobytu je dostačující souhlas i jen některého ze spoluvlastníků, a to za situace, kdy jsou spoluvlastníky nemovitosti rovným dílem.

Dle § 139 odst. 2 občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013 (tj. dle právní úpravy účinné v době rozhodování správního orgánu v posuzované věci) týkajícího se rozhodování spoluvlastníků platí, že o hospodaření se společnou věcí rozhodují většinou, počítanou podle velikosti podílů. Při rovnosti hlasů, nebo nedosáhne-li se většiny anebo dohody, rozhodne na návrh kteréhokoliv spoluvlastníka soud. Při rozhodování o hospodaření se společnou věcí je tedy určujícím činitelem velikost spoluvlastnických podílů (tzv. majoritní princip). Má-li být přijato určité rozhodnutí ohledně společné věci, musí se pro ně vyslovit nadpoloviční většina určená podle podílů.

Hospodaření se společnou věcí zahrnuje i užívání nemovitosti, a to jak jejími spoluvlastníky, tak i třetími osobami. Dle názoru krajského soudu má institut přihlášení k trvalému pobytu, byť z něho žádné nároky soukromoprávní povahy samy o sobě nevyplývají, charakter hospodaření se společnou věcí. Jestliže je tedy žadatel (nevlastník objektu) při ohlášení změny místa trvalého pobytu povinen ve smyslu ustanovení § 10 odst. 6 písm. c) zákona o evidenci obyvatel doložit oprávněnost užívání objektu, tj. souhlas oprávněné osoby (v tomto případě vlastníka objektu), pak poskytnutí takového souhlasu představuje v případě více spoluvlastníků objektu hospodaření se společnou věcí a vyžaduje souhlas nadpoloviční většiny.

Pojem trvalého pobytu užívá řada zákonů většinou pouze ve významu evidenčním nebo ve významu zajištění dosažitelnosti konkrétní osoby (např. pro doručování úředních písemností) či zajištění možnosti kontroly. Evidence, která je vedena podle [zákona o evidenci obyvatel](#), je informačním systémem, z něhož lze za splnění určitých podmínek poskytovat údaje pro činnost různých orgánů, nárok na informace z tohoto informačního systému má i exekutor. Proti exekuci samé či jejím pokračování

důsledkům se lze samozřejmě bránit, avšak v důsledku zápisu údaje o místě trvalého pobytu osoby - dlužníka je postavení vlastníka (vlastníků) objektu bezpochyby ztíženo.

S údajem o místě trvalého pobytu osoby je tedy spojena řada důsledků jak pro tuto osobu, tak i případně pro vlastníka (vlastníky) objektu, v němž je místo trvalého pobytu evidováno. Znamená to, že místo trvalého pobytu nelze zaměňovat s jakýmkoliv jiným místem pobytu a evidování tohoto místa má vliv na práva a povinnosti zainteresovaných subjektů. Tato práva a povinnosti nevyplývají přímo ze zákona o evidenci obyvatel, ale z jiných zákonů (s dopadem např. na výkon volebního práva, na podnikání, na příspěvky státní sociální podpory apod.) a jejich existence vylučuje, aby zaevidování, nezaevidování, či zrušení místa trvalého pobytu mělo skutečně pouze evidenční účinky (k tomu srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2007, čj. 2 As 64/2005-108, publikovaný ve Sb. NSS č. 1259/2007, dostupný na www.nssoud.cz).

Z uvedeného nutno dovodit, že přihlásit se k trvalému pobytu není možné bez souhlasu nadpoloviční většiny spoluvlastníků objektu. V daném případě byly spoluvlastníky předmětné nemovitosti dvě osoby, tj. žalobce a L. V., a to každý jedné její ideální poloviny. Souhlas pouze jednoho z nich udělený M. V. jako žadateli o zápis změny místa trvalého pobytu nemohl k oprávněnosti užívání objektu postačit. Uživací právo k předmětné nemovitosti (nebo její části) mu proto nevzniklo.

Jestliže ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel v případě, že zaniklo uživatelské právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana, a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část, pak byly v posuzovaném případě obě zde uvedené podmínky splněny. Uživací právo M. V. totiž nejen že nezaniklo, ale dokonce ani nevzniklo. O tom, že objekt neužívá, nebylo mezi účastníky sporu. Při splnění obou uvedených podmínek proto bylo povinností ohlašovny vyhovět návrhu žalobce a zrušit údaj o místě trvalého pobytu M. V. na adrese B. L. č. 18.

Dlužno dodat, že správní soud nemůže orgánům veřejné správy rozsudkem nařizovat dodržování platných zákonů České republiky včetně Listiny základních práv a svobod, jak požadoval žalobce. Není toho však ani třeba, neboť takováto povinnost plyne pro všechny subjekty České republiky již ze základních zákonů státu a návazně i z procesních předpisů pro ten který konkrétní postup (v tomto případě správní řád stanoví ve svém ustanovení § 2 odst. 1 povinnost správních orgánů postupovat v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu). V posuzované věci však nešlo o samotné dodržování či nedodržování právních předpisů správními orgány, avšak

o výklad konkrétního ustanovení a jeho správnou aplikaci. Ten pak může být někdy např. z důvodu nedostatku ustálené judikatury k řešené otázce problematický.

S ohledem na shora uvedené krajský soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost a ze stejného důvodu i jemu předcházející rozhodnutí orgánu prvního stupně a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán shora vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 1, 3, 4 a 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, měl by proto na náhradu nákladů řízení nárok. Od placení soudního poplatku byl však osvobozen a jiné náklady mu v souvislosti se soudním řízením nevznikly.

Osoba zúčastněná na řízení má dle ustanovení § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí uložil soud. Z důvodů zvláštního zřetele hodných jí může soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. V souzené věci uvedené předpoklady nenastaly, bylo proto rozhodnuto tak, že právo na náhradu nákladů řízení nemá.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 25. dubna 2014

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu